

Євгену Вікторовичу Лебедєву — 70

7 вересня 2011 року виповнилося 70 років провідному вченому в галузі хімії високомолекулярних сполук Євгену Вікторовичу Лебедєву — академіку НАН України, доктору хімічних наук, професору.

Є.В. Лебедєв закінчив Куйбишевський (нині Самарський) політехнічний інститут (1968) і залишився асистентом на кафедрі пластмас. У 1971 році вступив до аспірантури Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР і достроково (1974) захистив дисертацію “Морфологічні дослідження сумішей полімерів в аспекті їх взаємодії з плазмою газового розряду” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Після закінчення аспірантури працював в інституті молодшим, потім старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії. У 1982 році захистив докторську дисертацію за темою “Полімерні модифікатори композиційних полімерних матеріалів і передперехідний стан полімер-полімерних систем” і очолив відділ полімерних композитів.

У жовтні 1985 року Є.В. Лебедєва призначено виконуючим обов'язки директора Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР, у квітні 1986 року обрано директором інституту, яким він керує вже понад чверть століття.

Є.В. Лебедєв — один із провідних вчених у галузі високомолекулярних сполук, зокрема, хімії та технології багатокомпонентних полімерних систем і полімерних композитів. Він започаткував новий напрям у полімерній хімії — хімічне полімерознавство, що є фундаментальною складовою сучасного хімічного матеріалознавства. Ним створено теорію будови і властивостей полімерних ком-

позицій, розроблено теоретичні уявлення про морфологію полімер-полімерних систем, міжфазних і перехідних шарів, нові підходи до опису закономірностей зміни макровластивостей у багатокомпонентних полімерних системах під впливом агентів, які змінюють міжфазні взаємодії. Визначені наукові підходи до регулювання властивостей полімерних композицій з функціональними наповнювачами і реакційноздатними модифікаторами, теоретичні основи синтезу олігомер-полімерних композицій для кріогенностійких полімерних систем. Вперше здійснений синтез наногібридних полімерних систем з металовмісними неорганічними блоками в макромолекулярному ланцюзі.

Результати фундаментальних досліджень Є.В. Лебедєва стали основою створення і впровадження нових апаратів, наповнених композицій з високими адгезійними, міцнісними, електрофізичними і кріогенностійкими властивостями. Розроблено ряд полімерних адгезивів, що знайшли застосування в космічній техніці, автомобілебудуванні та ін. Винайдено та впроваджено прогресивну технологію реакційного формування виробів із поліуретанів, технологію герметизації витoku газу без виведення газопроводів із експлуатації, поліуретанових композиційних матеріалів для виготовлення ортопедичних виробів при реабілітації інвалідів, ресурсозберігаючу технологію отримання композиційних полімер-деревних матеріалів, технологію радіаційностійких полімерних композицій для потреб атомної енергетики та транспортного машинобудування, розроблено органомінеральні зв'язуючі і технології їх застосування для виготовлення пресованих конструкційних екологічно чистих виробів, безвідходну технологію отримання армованих композиційних матеріалів і високоміцних пожежних рукавів з експлуатаційними показниками значно вищими, ніж у зарубіжних аналогів та ін.

Один із нових напрямів, який останнім часом розвивається під науковим керівництвом Є.В. Лебедєва, — розробка технології реставраційних робіт будівельних і фундаментних конструкцій та підземних споруд із використанням реакційноздатних полімерних систем.

Академік Є.В. Лебедєв — співавтор наукового відкриття “Властивості рідких сумішей полімерів в області розшарування”, список його нау-

нових праць охоплює більше 450 праць і понад 40 авторських свідоцтв СРСР і патентів України на винаходи. Йому завдячують своїм науковим становленням два доктори і десять кандидатів наук. У видавництві НАН України „Наукова думка” надрукована двотомна монографія „Физикохимия многокомпонентных полимерных систем”. Цикл його наукових праць „Синтез, структура і властивості органо-неорганічних полімерних систем” отримав премію ім. А.І. Кіпріанова НАН України.

За результатами багаторічних наукових досліджень у галузі високомолекулярних сполук у 1983 р. Є.В. Лебедев обраний членом-кореспондентом, у 2003 р. — академіком Національної академії наук України.

Багато часу вчений приділяє науково-організаційній роботі не тільки як директор інституту, але як член Відділення хімії НАН України, голова наукової ради НАН України з проблеми “Хімія і модифікація полімерів”, голова спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій при ІХВС НАН України, член експертної ради Комітету з державних премій в галузі науки і техніки, заступник

голови секції “Полімерні матеріали” наукової ради з нових матеріалів Міжнародної асоціації академії наук. Він — головний редактор „Полімерного журналу” і член редколегій журналів “Теоретическая и экспериментальная химия”, “Украинского химического журнала”, “Хімічна промисловість України” та ін.

За вагомий особистий внесок у розвиток полімерної науки та зміцнення науково-технічного потенціалу України в 1998 році Є.В. Лебедеву присвоєно почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України”. Його багаторічна діяльність відзначена орденом Ярослава Мудрого V ступеня, Почесними грамотами Президії НАН України та ЦК Профспілки НАН України, подяками ВАК України, Київської держадміністрації та ін.

Свій ювілей учений зустрічає в розквіті творчих сил, з притаманними йому цілеспрямованістю, сміливістю думок, справжнім новаторством.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Євгена Вікторовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття і нових наукових звершень.